

Новіцька О.В.

аспірантка,

Вінницький національний технічний університет

РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Сьогодні в Україні, як і в усьому світі, фокусується увага на питанні підвищення конкурентоспроможності підприємства на основі активації процесу інтелектуалізації. Проте існує низка проблем, які гальмують перехід до якісно нового напрямку соціально-економічного розвитку підприємства з посиленою роллю людського капіталу. Інтелектуалізація підприємства є складною економічною категорією, методологія і оцінка якої потребує застосування системного підходу.

Зміст системного підходу полягає у вивченні складних об'єктів як єдиної цілісної системи.

Рис. 1. Основні властивості щодо вивчення системного підходу

Враховуючи саме ці властивості системного підходу в процесі інтелектуалізації господарської діяльності, підприємство отримує можливість вийти на новий рівень економічного розвитку. Системний підхід при вивченні інтелектуалізації підприємства потребує також комплексного аналізу та розробки економічних, соціальних та науково-

технічних програм його розвитку. Для здійснення такого аналізу підприємству важливо застосувати заходи, спрямовані на розвиток інтелектуалізації, яким можуть слугувати також кількість підприємств (організацій), що створюють та комерціалізують об'єкти інтелектуальної власності, які віднесені до переліку стратегічно важливих для регіону чи держави взагалі [1].

Регулювання процесу інтелектуалізації підприємства насамперед потребує значних фінансових ресурсів для формування інноваційної діяльності. Економія на інноваційній діяльності може призвести до зниження конкурентоспроможності підприємства у світовому економічному просторі. Також процес інтелектуалізації підприємства тісно пов'язаний з його рентабельністю. Адже якщо підприємство рентабельне воно має потрібний запас коштів для впровадження інноваційної діяльності, що в свою чергу є одним із головних чинників в процесі інтелектуалізації. Уся діяльність підприємства має бути спрямована на збільшення суми власного капіталу і підвищення рівня його прибутковості, так як на сьогоднішній день, за даними Державної служби статистики видно, що в сучасних умовах основним джерелом фінансування інноваційної діяльності вітчизняних підприємств є переважно власні фінансові джерела а також інші (таблиця 1) [3]. Тобто, підприємства, працюючи у напрямку інновацій, залучають кошти через отримання банківського кредиту, випуску облігацій та ін.

Ефективне здійснення інноваційної діяльності в Україні підтримується Законом «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» який визначає правові, економічні та організаційні засади формування цілісної системи пріоритетних напрямів інноваційної діяльності та їх реалізації в Україні. Метою закону є забезпечення інноваційної моделі розвитку економіки шляхом концентрації ресурсів держави на пріоритетних напрямках науково-технічного оновлення виробництва, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках [2].

Отже, динамічний розвиток ринку створює передумови для досягнення підприємством стійкої конкурентної позиції у майбутньому завдяки використанню інтелектуальних ресурсів та вибору напрямку інноваційного розвитку як потужного джерела створення цінності господарської діяльності підприємства. Вибір стратегії тут залежатиме від ефективності діяльності самого підприємства.

Таблиця 1

Джерела фінансування інноваційної діяльності

	Загальна сума витрат	У тому числі за рахунок коштів							
		Питома вага		Питома вага		Питома вага		Питома вага	
		Власних, млн. грн.	До загального обсягу, %	Державного бюджету, млн. грн.	До загального обсягу, %	Іноземних інвесторів, млн. грн.	До загального обсягу, %	Інші джерела, млн. грн.	До загального обсягу, %
2000	1757,1	1399,3	79,6	7,7	0,4	133,1	7,5	217	12,3
2001	1971,4	1654	83,9	55,8	2,3	58,5	2,9	203,1	10,3
2002	3013,8	2141,8	71,0	45,5	1,5	264,1	8,7	562,4	18,6
2003	3059,8	2148,4	70,2	93	3,0	130	4,2	688,4	22,5
2004	4534,6	3501,5	77,2	63,4	1,4	112,4	2,4	857,3	18,9
2005	5751,6	5045,4	87,7	28,1	0,4	157,9	2,7	520,2	9,0
2006	6160	5211,4	84,6	114,4	1,8	176,2	2,8	658	10,6
2007	10821	7969,7	73,6	144,8	1,3	321,8	2,9	2384,7	22,0
2008	11994,2	7264	60,5	336,9	2,8	115,4	0,9	4277,9	35,6
2009	7949,9	5169,4	65,0	127	1,6	1512,9	19,0	1140,6	14,3
2010	8045,5	4775,2	59,3	87	1,0	2411,4	29,9	771,9	9,5
2011	14333,9	7585,6	52,9	149,2	1,0	56,9	0,4	6542,2	45,6
2012	11480,6	7335,9	63,9	224,3	1,9	994,8	8,6	2925,6	25,4
2013	9562,6	6973,4	72,9	24,7	0,2	1253,2	13,1	1311,3	13,7
2014*	7695,9	6540,3	84,9	344,1	4,4	138,7	1,80	672,8	8,7
2015*	13813,7	13427	97,2	55,1	0,4	58,6	0,42	273	1,9

* дані наведені без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Розроблено автором за даними [3]

Список використаних джерел:

1. Державне регулювання процесу інтелектуалізації економіки України: монографія / Гунчак Н. В., Васильців Т. Г., Сухай О. Є. – Львів : Априорі, 2016. – 256 с.
2. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України № 3715 – VI від 08.09.2011 // Уряд. кур'єр. – 2011. – № 186.
3. Наукова та інноваційна діяльність України, 2017 рік. Статистичний збірник. Державна служба статистики України.